

ACTUALISERING BELEIDSKADER DIERENWELZIJN

2020

Inhoud

Over dierenwelzijn

Waar staan we nu

Beleid

Afbakeningen

Ontwikkelingen

Het Zwolse dierenwelzijnsbeleid

Visie

Vijf vrijheden

Randvoorwaarden

Gezelschapsdieren

Bedrijfsmatig gehouden dieren

In het wild levende dieren

3

5

5

6

7

9

9

11

11

11

14

14

Vertaling naar de uitvoering

Gemeentelijke regie op een complex terrein

Speerpunt 1: opvang van dieren completeren

Speerpunt 2: preventie, informatie, educatie en
communicatie

Speerpunt 3: dierenwelzijn en mensenzorg
uitwerken

Speerpunt 4: hondenbeleid en handhaving

Bijlage: Financiën

Bijlage: Dieren Team Zwolle

16

17

18

21

23

26

29

30

Over dierenwelzijn

Dierenwelzijn is een onderwerp dat emotie oproept en waar mensen veel verschillende ideeën bij hebben. Dat komt door de grote rol die dieren en zeker huisdieren spelen in ons leven van alledag. In Nederland worden ongeveer 20 miljoen dieren door liefhebbers gehouden. Tot deze gezelschapsdieren worden onder andere honden, katten, cavia's, konijnen, vogels, reptielen, amfibieën en vissen gerekend, maar ook hobbymatig gehouden landbouwhuisdieren zoals schapen, geiten, paarden en kippen. Vaak krijgen deze dieren een goede en liefdevolle verzorging en soms worden ze zelfs als gezinslid gezien.

Jammer genoeg komt het ook voor dat gezelschapsdieren in een impuls in huis worden gehaald. Dit zonder dat de eigenaren goed beseffen welke zorg dieren nodig hebben en wat de kosten kunnen zijn voor onder andere de dagelijkse verzorging en medische zorg. Op een gegeven moment komen de eigenaren erachter dat het dier toch niet aan de wensen voldoet, de kosten voor verzorging en dierenarts te hoog zijn of vinden ze het volwassen dier niet meer zo leuk als toen het bijvoorbeeld een puppy was.

Dieren worden dan nogal eens afgestaan aan een asiel of

zelfs gedumpt. Ook worden er dieren in beslag genomen omdat de eigenaar er niet goed voor zorgt en het dier verwaarloost of mishandelt. Deze dieren komen dan in de opvang terecht, waar zij worden verzorgd tot er een nieuwe eigenaar wordt gevonden.

Er is de landelijke wetgeving die dierenwelzijn borgt, zoals de Wet Dieren en de Wet Natuurbescherming. Maar de gemeente Zwolle heeft, samen met het Dieren Team Zwolle (waarover verderop meer) een aantal ambities die verder gaan dan de wettelijke taken.

Via déze actualisering dierenwelzijnsbeleid 2020 richten we ons de komende jaren vooral op de manier waarop we in Zwolle met onze gezelschapsdieren omgaan. Hoe we mensen helpen om goed voor hun dieren te zorgen en verwaarlozing en andere problemen te voorkomen en op te lossen. Voor de duidelijkheid, de in het wild levende dieren vergeten we niet, voor hen regelen we bij deze de opvang van de dieren die in nood zijn.

Als gemeente kunnen we dat zeker niet alleen. We hebben daarbij de Zwollenaren nodig. En dan met name de vele vrijwilligers en professionals die werken bij onze dierenwelzijnspartners in de stad.

In deze nota leggen we het gezamenlijke doel neer, de speerpunten en de samen verder in te vullen activiteiten. Want doen en bijstellen op basis van de praktijk staat voorop. Samen blijven we werken aan een beter welzijn van de dieren in onze stad.

William Dogger
Wethouder dierenwelzijn

Waar staan we nu

Beleid

Het Dierenwelzijnsbeleid stamt uit 2008, met een actualisatie in 2013. Dat betekent niet dat al het beleid verouderd is. Veel is nog steeds actueel. Maar de wereld heeft niet stil gestaan. We zijn blij met de toenemende aandacht voor dierenwelzijn in (ook) het Zwolse, en een groeiende dynamiek om tot gezamenlijke acties te komen van alle betrokkenen. Dat onderstreept het belang van regelmatig actualiseren of aanvullen van beleid.

De afgelopen jaren zijn een aantal raadsnoties aangenomen over dierenwelzijn, waaronder de afspraak jaarlijks een rondetafelgesprek van raad met de externe partners te organiseren.

Via het Zwolse coalitieakkoord 2018-2022 en het rondetafelgesprek eind 2018 van de raad met de dierenwelzijnsorganisaties/leden van het Dierenteam Zwolle is de basis gelegd voor de actualisering van het Zwolse dierenwelzijnsbeleid:

Het belang van dierenwelzijn is opgenomen in het coalitieakkoord: “We zijn er niet alleen voor de mensen in Zwolle, maar hebben ook oog voor het welzijn van alle dieren in onze stad en de omgeving. De komende vier jaar vergroten wij onze inzet op dit gebied. We onderzoeken op welke manieren we initiatieven die het dierenwelzijn bevorderen, ook voor dieren die in het wild leven, kunnen stimuleren en ondersteunen”.

Afbakening

Deze actualisatie richt zich op gezelschapsdieren en de speerpunten Opvang en PIEC (Preventie, Informatie Educatie en Communicatie) als het gaat om in het wild levende dieren.

Apart van, maar wel in afstemming met het dierenwelzijnsbeleid, werkt de gemeente Zwolle aan de natuur- en milieu educatie en het beleid voor de bestrijding van plaagdieren.

Separaat ontwikkelen wij beleid ten aanzien van biodiversiteit zoals door het opstellen van een plan van aanpak voor soortenmanagement in 2020. Verder stimuleert de gemeente Zwolle natuurinclusief bouwen, waardoor met name vogels en vleermuizen zich beter kunnen handhaven in de stedelijk omgeving.

Ontwikkelingen

Hieronder een aantal recente ontwikkelingen op het terrein van dierenwelzijn. Meer informatie is te vinden op de Zwolse dierenwelzijn-website www.zwolle.nl/dieren.

Aanpalend aan dierenwelzijnsbeleid is in 2017 in Zwolle het **Protocol gevaarlijke honden** in werking getreden. Aanleiding hiervoor waren een aantal bijtincidenten door honden.

Er is samenwerking gestart met de Stichting “Blijf van mijn dier”, in het verlengde van de aanpak van huiselijk geweld door Kadera.

Sinds 2017 is de **Dierenvoedselbank** actief, om baasjes met een krappe beurs te ondersteunen.

Ook sinds 2017 is er ieder jaar de **dierenwelzijnsmarkt** in het Zwolse centrum, georganiseerd door dierenwelzijnsorganisaties en de gemeente.

In 2018 is in het verlengde van de dierenwelzijnsmarkt het **Dieren Team Zwolle** opgericht, waarbij zich steeds

DIËREN TEAM ZWOLLE

Dierenwelzijnsmarkt met advies en tips voor uw huisdier

woensdag 10 juli 2019 | 11.00 uur – 16.00 uur | Broerenkerkplein Zwolle

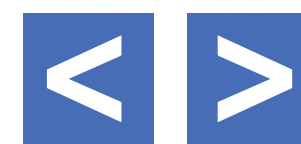
Kom naar de Dierenwelzijnsmarkt!

Het Dierenteam Zwolle nodigt u uit om op woensdag 10 juli 2019, tijdens de Blauwvingerdagen, een bezoek te brengen aan de Dierenwelzijnsmarkt. Deze markt wordt voor de derde keer in Zwolle georganiseerd.

Op de Dierenwelzijnsmarkt is van alles te zien, te doen en te leren over dieren. Zo kun je van alles te weten komen over dierenopvang, diervoorzorg, dierencontact, dierenvoeding en diergezondheid. De Dierenwelzijnsmarkt wordt georganiseerd door het Dierenteam Zwolle waaraan veel Dierenwelzijnsorganisaties zijn verbonden. Er is een mini-kinderboerderij, je kunt een kijkje nemen in de echte dierenambulances, er lopen ezeltjes rond, je kunt je gezicht laten schminken en verspreid over de dag worden er demonstraties hondenbehoudigheid gegeven. Wil jij Dinoland mee helpen zoeken naar hun Dino, vul dan de flyer van Dinoland in – maar pas op voor T-Rex..!

Het Dierenteam Zwolle nodigt iedereen van harte uit een bezoek te brengen aan de Dierenwelzijnsmarkt en stel je vragen aan de verschillende dierenwelzijnsorganisaties! Vooral voor kinderen is een bezoek aan de markt leuk en leerzaam. Er zijn geen kosten aan verbonden.

meer partners aansluiten. De gemeente Zwolle is hierin een van de deelnemers.

Dit is een voor gemeenten unieke samenwerkingstafel waarbij allerlei aspecten van dierenwelzijn, ook het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan, met elkaar worden besproken.

In 2018 werden we 5e, en in 2019 2e bij de landelijke verkiezing van de **meest diervriendelijke gemeente**, een initiatief van de Stichting Dierenlot.

Er zijn ook **andere ontwikkelingen** die het dierenwelzijnsbeleid van de gemeente raken:

- Op landelijk niveau krijgt **Wet Dieren** nieuwe impulsen. De Minister van Veiligheid en Justitie is bezig de wet aan te passen om sneller en effectiever te kunnen ingrijpen bij dierenmishandeling en dierenverwaarlozing.
- In onze eigen gemeentelijke organisatie zetten wij inmiddels in op **diervriendelijke keuzes**. De gemeente Zwolle neemt voor de bedrijfsrestaurants

enkel nog vlees- en visproducten met het Beter Leven- en/of een biologisch keurmerk af. Zo ook bij bijeenkomsten en andere activiteiten van de raad. Die nam eerder een motie aan om onderzoek te doen naar diervriendelijker eten. Zwolse politici hebben een voorbeeldfunctie. Met daarbij wel de kanttekening dat het eten van vlees een persoonlijke keuze is van mensen waarin we als gemeente niet sturend optreden. Goede informatie kan mensen wel helpen bewust keuzes te maken. Bij bijeenkomsten van de gemeenteraad kan echter wel rekening worden gehouden met de omstandigheden waarin de dieren die ons tot voedsel dienen zich bevinden.

- Er zijn steeds meer **data** beschikbaar. De mogelijkheid is er daarom om het beleid en de uitvoering meer met feiten en cijfers te onderbouwen. Bijvoorbeeld: over hoeveel en welke gezelschapsdieren hebben we het in Zwolle, het aantal dieren in minimahuishoudens, de omvang van de inzet van dierenartsen voor minima, het aantal dieren dat wordt opgevangen en gedumpt, welke misstanden en handhaving worden geregistreerd.

Het Zwolse dierenwelzijnsbeleid

Visie

Een dier is een levend wezen met gevoel en heeft een waarde die losstaat van de waarde die de mens eraan toe kent. Dierenwelzijn is dan ook een belang dat door de overheid beschermd wordt.

Sinds 2018 kennen we de landelijke verkiezing van de meest diervriendelijke gemeente, een initiatief van de Stichting Dierenlot. In de criteria die Dierenlot hanteert herkennen we onze verantwoordelijkheid:

als diervriendelijke gemeente zorgen we niet alleen goed voor onze burgers , maar ook voor de vele dieren die er verblijven. Dat levert een win-win situatie op voor mens en dier. Als de dierenambulance kwijtgeraakte honden of katten vinden en thuis brengt zijn de dieren en hun eigenaren blij. En als een gemeente zorgt voor goede uitlaatplekken en losloopgebieden, betekent dat betere veiligheid voor mens en dier.

we helpen conform onze wettelijke taak dieren in nood.
we leggen ons beleid vast en geven duidelijk aan wat daarbij onze (deels wettelijke) rol is en wat er van ons

mag worden verwacht.

we maken goede afspraken met onze partners als het dierenasiel ende dierenambulance over de opvang van dieren. We zorgen daarbij voor een kostendekkende vergoeding. Vanaf 2020 doen we dat niet alleen voor honden en katten, maar ook voor andere gezelschapsdieren en in het wild levende dieren in nood. Het gaat daarbij telkens om gecertificeerde opvang die aan wet- en regelgeving voldoet voor de opvang van betreffende dieren. Wij gaan hierover in ieder geval in

gesprek met de stichting Flappus.

we informeren onze bewoners over hoe ze op een goede manier voor hun dier kunnen zorgen en steunen maatschappelijke initiatieven om mensen met een minder dikke beurs te helpen goed voor hun dier te zorgen.

Wij hebben daarom de ambitie om hoog te blijven scoren bij deze verkiezingen. Want dat betekent dat we het goed doen voor de dieren in Zwolle.

Vijf vrijheden

Bij de uitvoering van ons beleid hanteren we de internationaal gedragen vijf vrijheden voor het dierenwelzijnsbeleid. Dieren zijn:

- gevrijwaard van honger, dorst of onjuiste voeding
- gevrijwaard van pijn, verwonding of ziekten
- gevrijwaard van angst en chronische stress
- gevrijwaard van thermaal en fysiek ongerief
- vrij om een natuurlijk (soorteigen) gedragspatroon te kunnen hebben.

Randvoorwaarden

Naast deze vijf vrijheden zijn er nog de volgende randvoorwaarden voor dierenwelzijnsbeleid in de gemeente Zwolle:

- de gemeente volgt het rijk en de provincie voor wat betreft wet- en regelgeving.
dierenwelzijn heeft twee aspecten: wet- en regelgeving en eigen lokale ambities. Wat dat laatste betreft bepaalt de gemeente zelf de grenzen van wat zij als taak ziet en wat niet
- de gemeente kan het niet alleen. Voor het vorm

geven aan het gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid zijn vrijwilligersorganisaties van groot belang.

Gezelschapsdieren

De focus van het Zwolse dierenbeleid ligt bij:

- het welzijn van gezelschapsdieren,
- de wettelijke taken en ambities die de gemeente daarbij voor zichzelf onderkent.
- de organisaties die daarbij betrokken zijn, en
- hoe de Zwolse burger omgaat met, en denkt over dieren.

Hieronder geven wij in kort bestek de onderdelen van het bestaande Zwolse dierenwelzijnsbeleid aan.

Op de website (www.zwolle.nl/dieren) is meer (achtergrond)informatie te vinden.

Het **uitvoeren van de wettelijke opvangtaak** als het gaat om honden en katten. Hierover zijn via subsidie-afspraken gemaakt met het Zwolse Dierenasiel. Over de opvang van andere dieren worden afspraken gemaakt.

Het **vervoeren van zieke en gewonde dieren** via subsidie-afspraken met de Dierenambulance Zwolle en Zwolse dierenartsen.

De **aanpak van zwerkatten**.

Voor de zorg van (verwilderde) zwerkatten en kattenkolonies geldt vooral een verplichting op het gebied van het bewaken van de volksgezondheid (i.v.m. overdracht van ziektes op mensen door verwilderde katten). Verwilderde katten of katten uit kattenkolonies worden gevangen, geneutraliseerd en in overleg met buurtbewoners vrijgelaten of herplaatst. De gemeente betaalt de kosten van medische zorg, neutralisatie en herplaatsing van deze katten zonder eigenaar, hoewel dat geen wettelijke verplichting is.

Hondenbeleid, zoals opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening. Inzet is dat hondeneigenaren, hun honden en niet- hondeneigenaren zonder ergernis en overlast kunnen samenleven. Daarvoor zijn regels gesteld waaraan hondeneigenaren moeten voldoen. Dit is ook in het belang van het welzijn van de hond. Dit geldt bijvoorbeeld voor het aanlijngedod in de bebouwde kom. Het belang van de hond is dat er uitzonderingen zijn in de vorm van aangewezen losloopterreinen. Wij bestrijden

overlast door goede voorzieningen te treffen in de openbare ruimte, rekening houdend met het welzijn van de honden

Educatie over, en kwaliteit van verzorging van dieren bij wijkboerderijen en buurtweides

De buurtweides worden beheerd en onderhouden door vrijwilligers. De gemeente subsidieert zowel de wijkboerderijen als de buurtweides. Daarnaast zijn er dierenweides in park Eekhout en park de Wezenlanden. Deze kinderboerderijen zijn eigendom van de Stichting Kinderboerderijen Zwolle.

De dieren krijgen professionele verzorging. Als ze medische zorg nodig hebben wordt een dierenarts ingeschakeld.

Tijdens de openingsuren wordt toezicht gehouden op de omgang met de dieren. Voor het welzijn van de dieren is de aanwezigheid van toezicht belangrijk. Voor ons geldt daarom als uitgangspunt dat, als een wijkboerderij, buurtweide of dierenweide open is voor het publiek, er ook adequaat toezicht moet zijn. De toezichthouder moet er onder meer voor zorgen dat bij het contact tussen kind en kleinvee (konijnen en cavia's) stress bij de dieren wordt voorkomen.

Aandacht voor dieren bij rampen

Belangrijk is dat in het gemeentelijke rampenplan ook aandacht wordt geschonken aan het in veiligheid brengen van dieren. Het gaat om afspraken met het dierenasiel over de opvang van honden en katten in het asiel zelf en over uitwijkmogelijkheden naar andere dierenasiels. De opvang van andere diersoorten wordt ook geregeld via het dierenasiel. Opgevangen dieren worden geregistreerd.

Bij het in veiligheid brengen van dieren bij rampen speelt ook de Dierenambulance een belangrijke rol; ook hierover zijn afspraken gemaakt.

Bescherming van dieren bij evenementen

De vijf internationaal gedragen vrijheden voor het dierenwelzijnsbeleid ([zie pagina 7](#)) hanteren wij ook als aandachtspunten bij het vergunnen van eventuele evenementen met dieren in Zwolle¹. Het gaat hierbij niet alleen om dierenmishandeling, ook een ruwe en weinig respectvolle wijze manier van omgaan met dieren keuren wij af. Wij gaan dan met betrokken organisaties in gesprek.

¹ De gemeente is niet bevoegd om in de APV te bepalen, dat een evenementenvergunning kan worden geweigerd om redenen van dierenwelzijn. Bestaande wetgeving regelt dit al uitputtend (Afdeling Bestuursrecht Raad van State).

Bedrijfsmatig gehouden dieren

Dieren en mensen kunnen tegengestelde belangen hebben. Dat geldt met name voor dieren die worden gefokt voor voeding van de mens. Er is landelijke wetgeving met betrekking tot het welzijn van deze dieren. Gaat het om bedrijfsmatig gehouden huisdieren, denk aan dierenspeciaalzaken en dierenpensions, dan gelden de regels van de Wet Dieren en het Besluit houders van dieren voor dierenwelzijn, de vakbekwaamheid en de huisvesting. Buiten activiteiten in de zin van educatie, informatieverstrekking en eventueel signalering hebben wij geen rol op dit terrein.

In het wild levende dieren

Het is niet mogelijk om als gemeente het welzijn van elk in het wild levend individueel dier te garanderen. We hebben wel een (wettelijke) verantwoordelijkheid om dieren in nood op te vangen en binnen onze mogelijkheden ecosystemen en soorten te beschermen. Als er wordt ingegrepen in de leefomgeving van in het wild levende dieren dan wordt de verstoring zo veel mogelijk beperkt. Vanuit ecologisch perspectief is er

aandacht voor de bescherming van broedende vogels, overstekende dieren en een diervriendelijke bestrijding van planten en dieren die overlast veroorzaken ('plaagdieren').

Wanneer de gemeente plannen ontwikkelt voor ruimtelijke ingrepen of werkzaamheden, is het belangrijk dat vooraf goed wordt beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. Daarbij geldt altijd de zorgplicht van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat met of zonder ontheffing de uitvoering altijd zorgvuldig

dient te worden uitgevoerd. De gemeente Zwolle is, met de partners vanuit Dierenwelzijn, actief als het gaat om zaken als de opvang van gewonde dieren, werken conform de Wet natuurbescherming en educatie naar bewoners hoe om te gaan met dieren in de natuur. Vanuit ecologisch perspectief is er aandacht voor soortenbescherming via bijvoorbeeld de bescherming van broedende vogels, vleermuizen, overstekende dieren en een diervriendelijke bestrijding van planten en dieren die overlast veroorzaken ('plaagdieren'). We zetten in op een zo goed mogelijke verbinding tussen deze beide perspectieven.

Vertaling naar de uitvoering

Tijdens het rondetafelgesprek in 2018 is afgesproken het accent voor de beleidsactualisering te leggen op de gezelschapsdieren. Het bevorderen van dierenwelzijn van gezelschapsdieren is de primaire verantwoordelijkheid van gemeenten. De volgende speerpunten zijn daarbij naar voren gekomen, in volgorde van verdere uitwerking:

- opvang van dieren completeren (wettelijke taak)
- preventie, informatie, educatie en communicatie (PIEC) in relatie tot dierenwelzijn

- de relatie tussen mensenzorg en dierenwelzijn verder uitwerken
- hondenbeleid en handhaving daarop

Wij werken deze 4 speerpunten hieronder verder uit. Daarnaast benadrukken we dat voor een goede uitvoering van het dierenwelzijnsbeleid de regie van de gemeente onmisbaar is.

Gemeentelijke regie op een complex terrein

We constateren dat het beleidsterrein dierenwelzijn veelomvattend is en vertakt zit in tal van andere beleidsterreinen, zoals natuur- en milieu educatie, wijkboerderijen, ecologie, beheer openbare ruimte / groenbeheer, onderwijs, zorg en welzijn, veiligheid en handhaving, vergunningen en juridische zaken, omgevingsvisie.

Wij vinden een goede samenhang hierbij belangrijk. Niet alleen voor de interne afstemming, maar ook voor relaties met de partners in de stad.

Dat vraagt om gemeentelijke regie die herkenbaar is en communicatie en verbinding stimuleert. Een duidelijk aanspreekpunt is daarin nodig.

Afgelopen jaar is gebleken dat de intensivering van het beleid sinds 2008 niet is vertaald naar adequate inzet vanuit de gemeentelijke organisatie om het beleid uit te voeren.

Daarbij is de unieke samenwerking door organisaties in het Zwolse kwetsbaar. Het Dieren Team Zwolle voorziet in onderling weten van elkaars werkzaamheden, verbindingen zoeken, concrete samenwerking opstarten

en het uitdragen van een gezamenlijk gedragen visie en communicatie/informatie over dierenwelzijn in het Zwolse. Dit netwerk is opgestart en is in mede namens de gemeente opgezet door de interim directeur van het Dierenasiel Zwolle.

We kiezen er daarom voor de regierol van de gemeente te versterken door extra capaciteit, vooral gericht op versterking van de samenwerking van de partners in het Dieren Team Zwolle, die samen een groot deel van het beleid uitvoeren. Zie hierna onder Financiën.

Speerpunt 1: opvang van dieren completeren

De opvang en verzorging van zwerfdieren binnen de gemeente zijn wettelijke taken voor de gemeente:

- gevonden dieren moeten worden vervoerd en
- minimaal 14 dagen in bewaring gehouden worden² en
- kadavers moeten worden opgeruimd.

De gemeente Zwolle subsidieert het Dierenasiel Zwolle (honden en katten), de Dierenambulance en in samenhang hiermee door dierenartsen gemaakte kosten bij gevonden dieren.

² De gemeente Zwolle heeft dit bovenwettelijk uitgebreid tot 18 dagen, gelet op de gemiddelde tijd die het kost om met name honden en katten een nieuw thuis te bezorgen.

Om voor de hand liggende motieven (dierenwelzijn, maar ook het beperken overlast, verkeersveiligheid, volksgezondheid etc.) is het streven van de gemeente om het aantal zwerfdieren binnen de gemeentegrenzen terug te dringen.

Het Dierenasiel voert, in afstemming met de Dierenbescherming, regelmatig chip-acties bij katten uit en heeft een aanpak voor zwervkatten

Een gevonden dier moet liefst zo snel mogelijk weer bij de eigenaar terug zijn. Daarom is het belangrijk om dieren te kunnen identificeren via een chip of tatoeage.

Identificatie is voor honden verplicht. Wij roepen kattenbezitters op dit ook te doen.

Vanuit de partners binnen het Dieren Team Zwolle, wordt actief gewerkt aan het bevorderen van chippen en registreren van chips van honden en katten en worden laagdrempelige acties georganiseerd waardoor burgers tegen gereduceerd tarief hun honden en katten kunnen laten chippen en registreren.

Een dierenarts kan het (onderhuidse) registratiekenmerk aanbrengen en de identificatiegegevens laten registreren in de databank. De eigenaar kan dit ook laten doen tijdens de open dagen van het Dierenasiel.

Acties:

- momenteel is met de afspraken met Dierenasiel Zwolle niet de volledige wettelijke opvang in Zwolle gedekt. De opvang van gezelschapsdieren die geen hond of kat zijn is formeel niet geregeld en wordt door de ketenpartners zo goed mogelijk zelf ad hoc georganiseerd. In het Dieren Team Zwolle is voorgesteld deze taak onder te brengen bij de Stichting Flappus. We gaan in gesprek met Flappus om hierover prestatieafspraken te maken.
- Andere (vooral wilde) dieren zoals egels, vleermuizen en roofvogels worden (deels) buiten Zwolle opgevangen. Wij willen voor ieder inzichtelijk maken welke organisaties betrokken zijn bij de opvang van Zwolse dieren (wie, wat, waar), zodat adequaat gehandeld kan worden.
- we gaan in overleg met de Dierenambulance Zwolle de eerstelijns- of noodopvang waar nodig verbeteren.
- we willen met de partners toewerken naar subsidieafspraken over dierenopvang waarbij de gemeente een reële bijdrage betaalt voor de opvang van zwerfdieren.

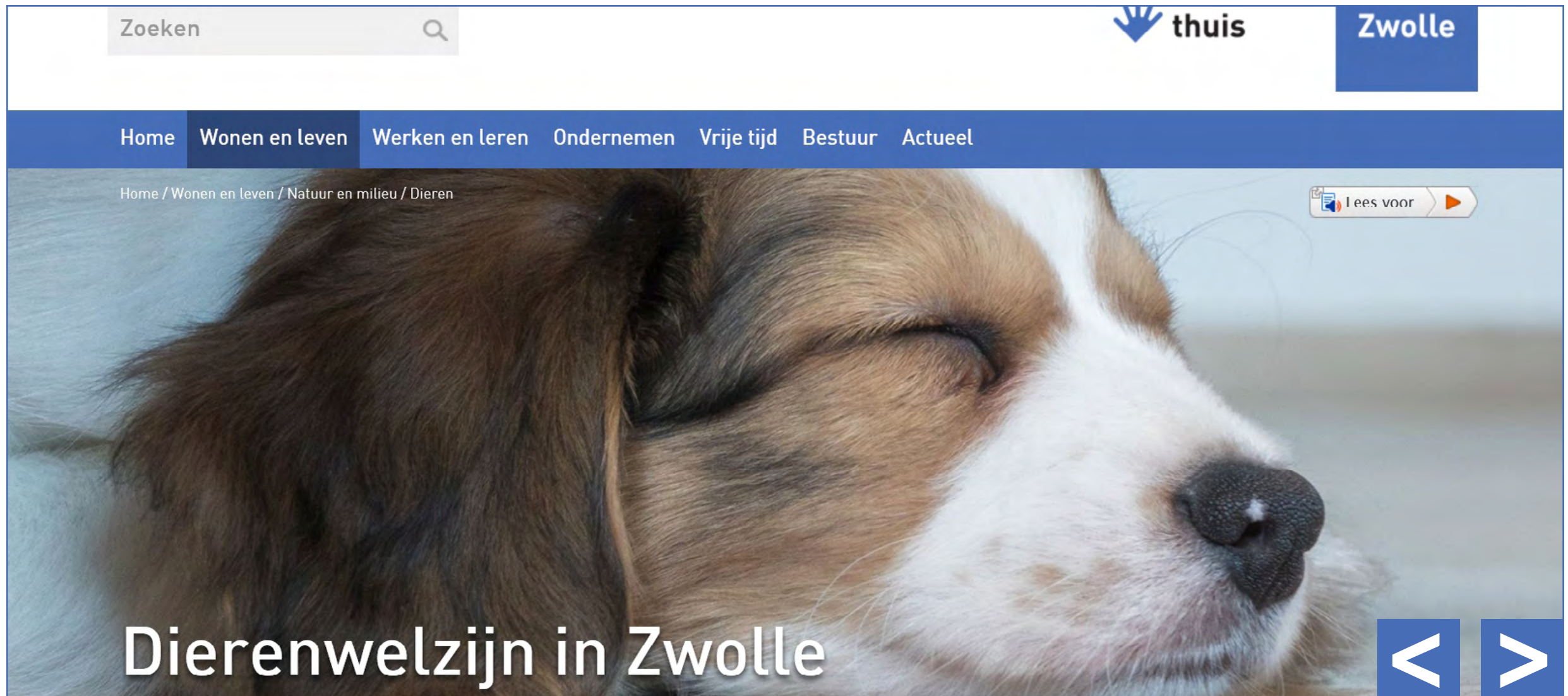
- we gaan samen met de partners in gesprek met onze buurgemeenten en de Provincie Overijssel over versterking van de regionale samenwerking ten aanzien van de opvang van gezelschapsdieren en gewonde dieren in het wild.
- in samenwerking met de Zwolse dierenartsen gaan we een jaarlijkse actie opzetten om het percentage gechipte en gesteriliseerde honden en katten te vergroten.

Speerpunt 2: preventie, informatie, educatie en communicatie

Eigenaren en bezitters van gezelschapsdieren zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het dierenwelzijn van hun dier. Als gemeente maken we onze inwoners bewuster over de effecten van de eigen verantwoordelijkheid als het gaat om dierenwelzijn en informeren we de bewoners wat van hun wordt verwacht.

We gaan er van uit dat die bewustwording bijdraagt aan het maken van diervriendelijker keuzes en het beter voldoen aan onze zorgplicht voor dieren en hun leefomgeving. Voorkomen is beter dan genezen.

- Wij gaan de Zwolse burgers zo toegankelijk en actueel mogelijk informeren over bijvoorbeeld
- aanschaffen van huisdieren en het voorkomen van

impuls-aankopen

- hobbydieren
- dieren in het wild
- toepasselijke weblinks over wettelijke kaders
- opvang(plicht) en opvangcentra
- hondenbeleid
- wooncentra waar ouderen mogen wonen met hun huisdieren
- melden van bijtincidenten
- hoe te handelen bij een gewond aangetroffen, gevonden, mishandeld of weggelopen dier
- Zwolse activiteiten van bijvoorbeeld wijkboerderijen, de dierenwelzijnsmarkt, open dagen van partners in het Dieren Team Zwolle etc.

Acties:

- we werken met alle betrokken partners een gezamenlijke aanpak uit, inclusief publiciteitscampagne. Daarbij zorgen we ervoor dat de relevante informatie over dierenwelzijnbeleid en relevante links zijn te vinden op één gemeentelijke website die voor iedereen toegankelijk is.

- we stellen met de partners een strategie op om bewustwording van dierenwelzijn te bevorderen en ideeën van onze inwoners zelf hiervoor op te halen; participatie van onze inwoners stimuleren bij de uitvoering van het dierenwel-zijnsbeleid
- het Dieren Team Zwolle organiseert jaarlijks een stedelijke dierenwel-zijnsmarkt

- we gaan de educatieve functie van kinder- en wijkboerderijen optimaliseren; dit koppelen we aan de doorontwikkeling van natuur- en milieu educatie in Zwolle.
- We maken naar aanleiding van bovengenoemde acties een voorstel waarbij inzichtelijk is welke eventuele structurele kosten hiermee gemoeid zijn.

Speerpunt 3: dierenwelzijn en mensenzorg uitwerken

Gezelschapsdieren dragen nadrukkelijk bij aan mensenwelzijn en -zorg. Dit zowel lichamelijk als geestelijk, via bijvoorbeeld lichaamsbeweging, dagelijkse regelmaat, sociale contacten/verminderen eenzaamheid en emotionele steun. Dit geldt speciaal voor minima en ouderen. Wij zien ook een keerzijde: het komt voor dat

mensen onverantwoordelijk (veel) gezelschapsdieren houden en er (financieel) niet meer voor kunnen zorgen. Hierdoor ontstaan problemen voor zowel mens als dier. Daar komt dan ook dierenwelzijn om de hoek kijken. Dieren hebben pijn, ziektes of missen belangrijke inenting. Sommige dieren worden uit nood afgestaan, of komen zwervend op straat terecht.

Uit onderzoek blijkt dat er een verband bestaat tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling. Het gebrek aan tijdelijke opvang voor gezelschapsdieren belemmert slachtoffers om zelf naar de opvang te gaan. In sommige gevallen is het daarnaast onverantwoord de dieren tijdens de opvang van het slachtoffer thuis te laten, omdat die dieren dan mishandeld zouden kunnen worden.

Er zijn diverse partners die in Zwolle “achter de voordeur kijken”, bijvoorbeeld de politie met taakveld dieren, Dierenambulance, “Blijf van mijn dier”, dierenartsen en de Dierenvoedselbank Zwolle.

We krijgen signalen dat zich in Zwolle onwenselijke situaties voordoen. Bij voorbeeld is

de Dierenvoedselbank Zwolle actief voor ruim 250 “klanten”. Deels zijn die doorverwezen door de sociale wijkteams, maar in toenemende mate gaat het om verborgen armoede. De huisvesting van de Dierenvoedselbank is hierbij een punt van aandacht. De gemeente heeft zelf geen eigen meldpunt voor dierenmishandeling en -verwaarlozing. Om het melden daarvan makkelijker te maken, heeft de landelijke overheid één meldnummer voor heel Nederland gerealiseerd: 144 (Red een dier). Meldingen komen binnen in een centrale meldkamer en worden vervolgens uitgezet bij de politie, LID, NVWA of dierenbescherming.

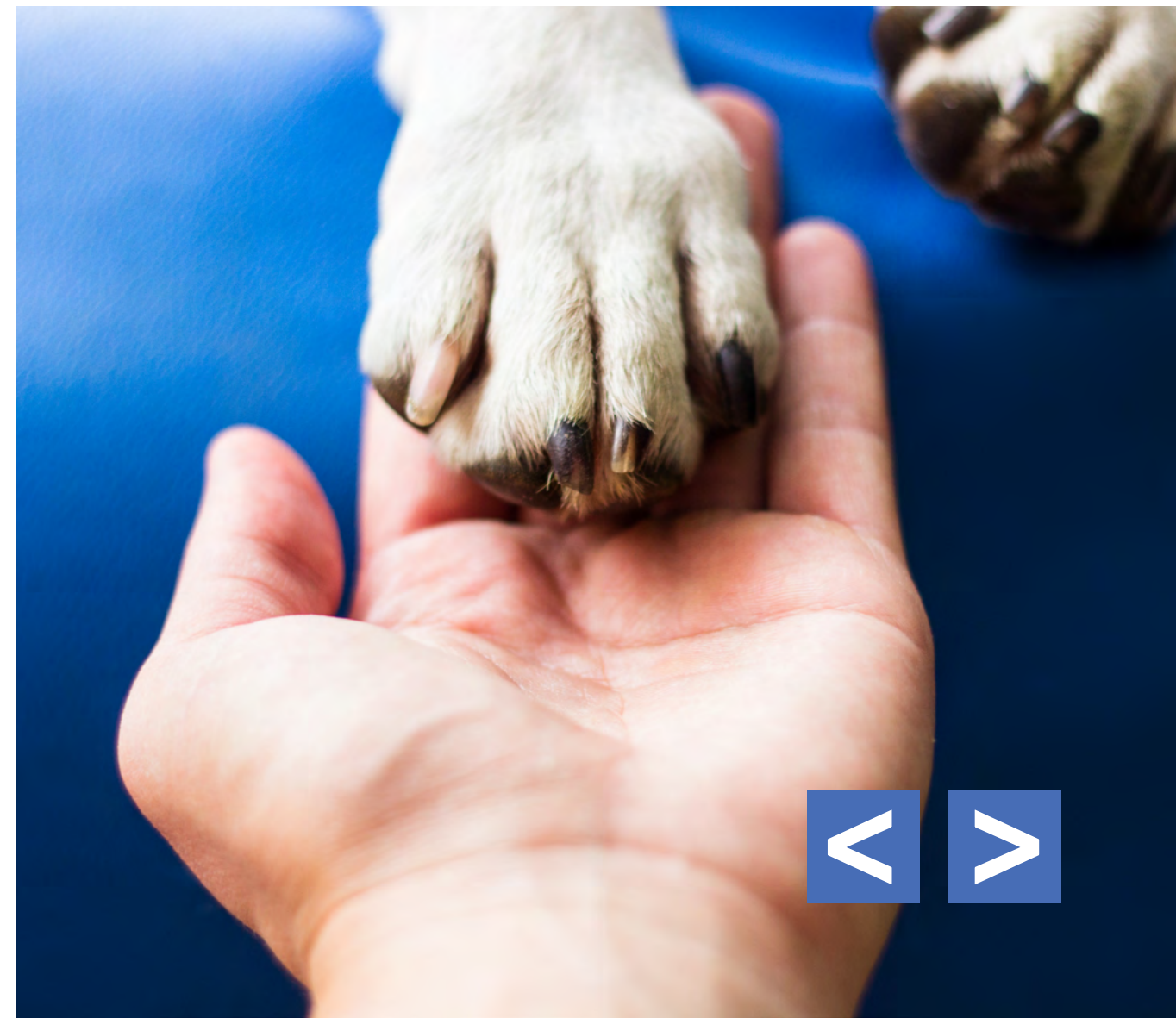
Juist als het gaat om de relatie mensenzorg en dierenwelzijn is het verzamelen en analyseren van data belangrijk om in de praktijk (wijk)gerichte acties uit te kunnen voeren, of het nu gaat om preventie, zorg of handhaving. Regelmatige afstemming en samenwerking tussen partners over dierenwelzijnsproblemen in relatie tot mensenzorg of mensengedrag is onmisbaar. Onze inzet is hierin te investeren en ervoor te zorgen dat ieder het aspect dierenwelzijn helder op het netvlies heeft.

Acties:

- wij zetten in op voortzetten van “Blijf van mijn dier” (huiselijk geweld-aanpak). We gaan in overleg met zorgverlenende organisaties over de opvangmogelijkheden van gezelschapsdieren (bijv. winterregeling daklozen), maar ook tijdelijke opvang van dieren bij tijdelijke opnames
- we versterken de samenwerking van dierenwelzijnsorganisaties met de sociale wijkteams, met nadrukkelijk aandacht voor dierenwelzijn bij de indicatiestelling
- we onderzoeken met dierenartsen of er een specifiek aanbod diermedische zorg voor schrijnende situaties kan worden ontwikkeld, bijvoorbeeld voor minima
- we onderzoeken het opzetten van een regeling voor het in specifieke situaties afstand doen van gezelschapsdieren
- we nemen de opvang en verzorging van dieren mee bij een te houden rampenoefening en borgen de ervaring ervan in de rampenplannen
- we onderzoeken of en welke vragen over gezelschapsdieren kunnen worden opgenomen in het

Buurt-voor-Buurt-onderzoek

- we onderzoeken hoe we hierbij data kunnen benutten om de uitvoering van het dierenwelzijnsbeleid te versterken, in nauw overleg met het dieren Team Zwolle.
- We maken naar aanleiding van bovengenoemde acties, in samenhang met de opgaven in het sociaal domein, een voorstel waarbij inzichtelijk is welke eventuele structurele kosten hiermee gemoeid zijn.

Speerpunt 4: hondenbeleid en handhaving

In de Nederlandse samenleving hebben honden een belangrijke rol als gezinslid, hulphond of bijvoorbeeld politiehond. Mensen gaan met honden naar buiten om ze hun behoeften te laten doen en ze te laten rennen en spelen. Het is belangrijk dat hondeneigenaren en hun medeburgers zonder ergernissen kunnen samenleven en dat honden hun soortspecifieke gedrag ook in de openbare ruimte kunnen vertonen. Hondeneigenaren zijn verantwoordelijk voor het gedrag van hun hond en het voorkomen van overlast voor medeburgers. Om het samenleven in goede banen te leiden is gemeentelijk beleid ten aanzien van honden onontkoombaar, omdat dat er in Nederland bijna 1,8 miljoen honden leven.

De kern van het Zwolse hondenbeleid staat vermeld in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Honden moeten aangeliind zijn binnen de bebouwde kom en honden-uitlaters moeten hondenpoep zelf opruimen, tenzij anders aangegeven, bijvoorbeeld bij

een hondenlosloopterrein. Op basis van de APV kan de burgemeester een hond aanwijzen als gevaarlijk. Wanneer en hoe de burgemeester gebruik maakt van die bevoegdheid is opgenomen in het Protocol Bijtincidenten. Indien de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngedod of een aanlijn- en muilkorfgedod opleggen voor zover die hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander (zie APV: Artikel 2:56 Gevaarlijke honden).

Ook landelijk wordt nagedacht over regelgeving om bijtincidenten met honden te verminderen. Een eerder plan om deze regelgeving te verbinden aan bepaalde rassen en hierop gelijkende honden (lijst hoog risicohonden) is echter weer van de baan. Onderzoek heeft uitgewezen dat bijtincidenten meer samenhangen met de specifieke omstandigheden, zoals opvoeding, relatie baas hond en omgeving. Vooralsnog blijft de

bevoegdheid om hier adequaat op te reageren en hier beleid voor te hebben dus een taak van de gemeenten. Daarnaast zijn er nog de strafrechtelijke bepalingen op basis waarvan het ophitsen van een dier tegen een ander dier als misdrijf strafbaar is gesteld, hieronder valt ook het onvoldoende terughouden van een dier dat aanvalt. Daarom werkt de gemeente bij de uitvoering van deze taak nauw samen met de politie.

Toezicht en handhaving

Lang niet al het dierenbeleid heeft een handhavingscomponent. Voor zover het de naleving van de APV betreft heeft Zwolle toezichthouders/handhavers in dienst die toezien op allerlei taakvelden in de openbare ruimte. Daaronder de taken op het gebied van honden, zoals hierboven genoemd, het aanlijnen in de bebouwde kom, het opruimen van hondenpoep en het reageren op meldingen van bijtincidenten. Ook het dierenwelzijn (signaleren misstanden) is onderdeel van de taak van onze toezichthouders, als ogen en oren van de gemeente. Waar handhaving door de gemeente niet mogelijk is, zullen de signalen worden doorgegeven aan de Inspectie Dierenbescherming en/of de politie.

Acties:

- omdat volledige handhaving in de praktijk ondoenlijk is, brengen we de prioriteiten expliciet in beeld op basis van data/signalen. Dit voor op specifieke situaties gerichte en meer preventieve acties bij de uitvoering van de APV
- deskundigheidsbevordering: het organiseren een themabijeenkomst met de samenwerkingspartners
- over de gezamenlijke werkwijze wat betreft het Protocol gevaarlijke honden
- onderzoeken hoe om te gaan met hondenlosloopterreinen (afscherming, spreiding) en commerciële hondenuitlaatservices
- extra accent bij preventie, informatie en communicatie in nauwe samenspraak met de Kynologenclub Zwolle.

Bijlage: Financiën

Huidig structureel budget per jaar

Dierenasiel Zwolle	€ 313.000
Dierenambulance	€ 30.000
Hulp dieren in nood (kosten dierenartsen)	€ 15.000
Overige kosten (dierenwelzijnsmarkt, hondenlosloopterreinen)	€ 42.000
Totaal	€ 400.000

Aanvullende financiële middelen vanaf 2020

Advies	2019	2020	2021	2022	2023
Structurele middelen	-	20.000	20.000	20.000	20.000
Incidentele middelen	-	35.000	5.000	20.000	

Formatie op jaarbasis

Formatie tot 2018	120 uur (structureel)
Aanvullende formatie vanaf 2018-2019	380 uur (incidenteel)
Totale formatie vanaf 2020	500 uur (structureel)

Bijlage: Dieren Team Zwolle

De diverse in Zwolle actieve dierenwelzijnsorganisaties (Stichting Zwols Dierenasiel, Stichting Zwolse Dierenambulance, de Dierenbescherming, Stichting Flappus, Stichting Dierenvoedselbank, Stichting Vogelbescherming Avifauna Zwolle en de Stichting Blijf van mijn Dier) hebben in 2016 de handen ineen geslagen en gekeken naar de mogelijkheden om elkaar aan te vullen en te versterken door middel van samenwerking. Dit om het dierenwelzijn binnen de gemeente Zwolle verder te kunnen verbeteren.

In dit samenwerkingsverband hebben de (Dieren) Politie en de gemeente Zwolle vanaf het eerste uur actief geparticipeerd, vanuit hetzelfde uitgangspunt: verbetering van Dierenwelzijn in Zwolle.

In de loop van 2017-2018 is vervolgens de samenwerking gezocht met collega-organisaties als de Stichting Kinderboerderijen Zwolle, de Wijkboerderijen van Travers, de Stichting Park de Stadshoeve, de Dierweide Berkum en de Stadsdierenarts.

In 2018 heeft vervolgens Dierenkliniek Ittersum (als representant van de Dierenartsen Kring Zwolle) zich aangesloten en in 2019 ook de Kynologen Club Zwolle.

Met de steun van de gemeente Zwolle heeft het Dieren Team Zwolle in de afgelopen jaren in Zwolle een Dieren Welzijnsmarkt georganiseerd, met als doel een breder publiek te informeren over dierenwelzijn en zodoende meer aandacht voor Dierenwelzijn te genereren. In juli van dit jaar organiseerden wij alweer de 3e editie van deze unieke Dierenwelzijnsmarkt.

Daarnaast hebben wij, in gezamenlijkheid met de gemeente Zwolle invulling kunnen geven aan zeer informatieve webpagina's over Dierenwelzijn binnen de kaders van de website van de gemeente Zwolle (hetgeen in gemeente land eveneens volstrekt uniek is in deze vorm), waardoor alle Zwolse burgers toegang krijgen tot relevante en actuele informatie met betrekking tot dierenwelzijn.

Last but not least is er jaarlijks het rondetafelgesprek van de Zwolse Gemeenteraad met de organisaties dierenwelzijn.

